Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2014–2015

34 139 Nederlands EU-voorzitterschap 2016

C

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 april 2015

Graag ga ik hierbij in op het verzoek van de vaste commissie voor Europese Zaken tijdens het mondeling overleg van 3 maart jl., om nadere schriftelijke informatie over de stand van zaken rondom het rechtsstatelijkheidsinitiatief, de implementatie van de Hofuitspraak inzake Access Info Europe en het onderwerp transparantie in relatie tot het op handen zijnde Nederlandse EU Voorzitterschap.

Stand van zaken rechtsstatelijkheidsinitiatief

Zoals aangegeven in het verslag van de RAZ van 16 december 2014 zijn – mede op Nederlands initiatief – tijdens deze RAZ conclusies van de Raad en lidstaten over rechtsstatelijkheid aangenomen. De conclusies voorzien erin dat binnen Raadskader een dialoogmechanisme wordt ingesteld om op reguliere wijze tussen de lidstaten van gedachten te wisselen om de rechtsstatelijkheid binnen de EU en haar lidstaten te bevorderen. Ook wordt de mogelijkheid gecreëerd over specifieke thema's te debatteren. De rechtsstatelijkheidsdialoog zal eens per jaar plaatsvinden in de Raad Algemene Zaken. Eind 2016 zal een eerste evaluatie van het nieuwe dialoogmechanisme plaatsvinden; voor die tijd zullen er dus twee reguliere jaarlijkse dialogen plaatsvinden, de tweede tijdens het Nederlands Voorzitterschap in de eerste helft van 2016.

Het kabinet kijkt uit naar de concrete implementatie van de conclusies door inkomende voorzitterschappen, zodat de door het kabinet gewenste cultuur van dialoog op dit terrein vorm kan krijgen. Naar verwachting zal de eerste rechtsstaatsdialoog plaatsvinden in oktober onder Luxemburgs Voorzitterschap. De voorbereidingen hiervoor zijn reeds gestart. Als inkomend voorzitterschap en een van de initiatiefnemers van de dialoog is Nederland hierbij ook actief betrokken. Hierbij wordt ook nadrukkelijk de samenwerking en synergie met het werk van de overige EU-instellingen, de Raad van Europa en het Grondrechtenagentschap gezocht. Het kabinet hecht ook zeer aan de evaluatieclausule die de Raad in staat zal stellen op basis van opgedane ervaring te bezien hoe het dialoogmechanisme

kst-34139-C
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2015

verder ontwikkeld kan worden. Bij de evaluatie zal de motie Maij/Pechtold over eventuele sanctiemechanismen in dit verband worden betrokken (2 april jl., Kamerstukken 2014–2015, nr. 34166-5).

Implementatie van de Hofuitspraak inzake Access Info Europe

In het kader van de uitwerking van de Hofuitspraak Access Info Europe – waarmee een einde is gemaakt aan het voorafgaand aan openbaarmaking schrappen van de namen van lidstaten uit interne Raadsdocumenten (zie o.a. Kamerstuk nr. 33877 – 22112) – zijn lidstaten met het Raadssecretariaat overeengekomen dat:

– doorgegaan wordt met het vermelden van de namen van lidstaten in documenten in verband met lopende wetgevingsprocedures indien dit passend wordt geacht;
– de bestaande praktijk, de impact op de efficiëntie van de besluitvorming, het belang van het kunnen volgen van ontwikkelingen in de besluitvorming en de gevoeligheid van het dossier bij de afweging worden meegenomen;
– en dat deze overeengekomen werkwijze na een jaar zou worden geëvalueerd (zie document 8622/1/14).

Nederland heeft vooruitlopend op genoemde evaluatie bij het Raadssecretariaat navraag gedaan naar de stand van zaken en de wijze waarop deze evaluatie zal worden uitgevoerd. Het Raadssecretariaat gaf daarop aan dat de overeengekomen werkwijze met betrekking tot nieuw op te stellen documenten binnen het Raadssecretariaat is gecommuniceerd en dat wordt toegezien op de wijze waarop daaraan invulling wordt gegeven. De evaluatie van de werkwijze na een jaar is inmiddels in voorbereiding, met die kanttekening dat het ontbreken van een benchmark het lastig maakt te komen tot een vergelijking met de situatie van voor de Hofuitspraak. Het Raadssecretariaat richt zich daarom op een inventarisatie van de praktijk rondom voorbereidende documenten over lopende wetgevingsvoorstellen vanaf de 2e helft van 2014.

Inzet op transparantie rond het Nederlandse EU Voorzitterschap

Nederland is een van de lidstaten die zich actief inzetten voor vergroting van transparantie binnen de EU. Zoals in de Staat van de Unie is opgenomen, zet het kabinet in op betere ontsluiting van bestaande documenten van de instellingen in een gemeenschappelijke, gebruiksvriendelijke database, een duidelijk afwegingskader voor openbaar maken van stukken door de Raad, deelname van de Raad aan een Europees transparantieregister, een duidelijk expertregister voor gedelegeerde handelingen en aanpassing van de Eurowob aan het Verdrag van Lissabon. Bij het streven naar vergroting van transparantie in de EU wordt steeds met gelijkgezinden opgetreden. In de Raad neemt deze groep echter een minderheidspositie in. Optreden samen met de groep van gelijkgezinde landen is kansrijker dan buiten de kaders van deze groep. Ten aanzien van het Nederlandse Voorzitterschap zij opgemerkt dat Nederland dan de Raadspositie dient uit te dragen richting het Europees parlement en de Commissie. Hierdoor bestaat minder ruimte eigen accenten te plaatsen. Niettemin zal transparantie een belangrijk element zijn tijdens het Voorzitterschap, in verband met de verwachte onderhandeling van het voorstel voor een verplicht transparantieregister alsmede waar mogelijk door de standaarden die Nederland hierin zelf kan stellen als voorzitter.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
A.G. Koenders